

Keuzes

Dit jaar hebben we ervoor gekozen om pas in oktober op vakantie te gaan. Nog maar een paar weken en we hebben nog niets geboekt. Dat levert toch best keuzestress op. Er is een groot aanbod, maar we zien ook de nadelen: te duur, kans op slecht weer, te toeristisch of te weinig te doen in de omgeving. Dit roept de vraag wat we nu echt willen op. Waarom gaan we nu echt op vakantie? Die vraag bracht me ook naar de gebiedsaanpakken. In sommige gebieden gelden meerdere stevige doelen. Maken we daar nu wel echt keuzes? En als we keuzes maken, zijn dit wel dan de goede? Treden er geen ongewenste neveneffecten op?

Wageningen Universiteit riep vorig najaar ook op om keuzes te maken, op zes specifieke dilemma's. Het ene dilemma is in mijn ogen complexer dan het andere. Zo is het eerste dilemma of we lokaal of juist internationaal onze productie willen afzetten, makkelijker te beantwoorden. Enkel met korte ketens gaan we het namelijk niet redden. Het dilemma op het vlak klimaat en natuurdoelen is lastiger, want waar is wat nu echt een probleem? Willen we alle doelen 100% behalen per gebied of is het verstandiger om per gebied keuzes te maken en als Nederland in zijn totaliteit een goede score te behalen? Nederland is tenslotte een klein, maar intensief land. Op

iedere vierkante meter liggen vier of meer claims volgens Het Financieele Dagblad in 2022, zoals bevolkingsgroei, landbouw, water, energie, natuur en milieu. Rijkswaterstaat berekende dat we drie keer bruikbaar Nederland nodig zouden hebben om alle claims te kunnen invullen.

Daarbij moeten we de markt niet vergeten bij het verkennen van de mogelijkheden die we hebben, want zonder goede afzet wordt het lastig boeren. En voedselketens kennen een andere dynamiek dan het gebied. De ketens hebben nu de CO₂-voetafdruk als prioriteit, terwijl sommige gebieden zich vooral druk maken over het behalen van de KRW-doelen van 2027. Terwijl juist het kijken naar de marktkansen een versterking zou kunnen geven aan de lokale opgaven die we hebben.

Naast het werk ga ik mezelf in ieder geval uitdagen om keuzes te maken voor de vakantie. De doelen mag ik gelukkig wel even achterwege laten. Dat lijkt me nu net de succesformule van vakantie, niets moeten behalve weer op tijd thuis zijn.

Naast het werk ga ik mezelf in ieder geval uitdagen om keuzes te maken voor de vakantie. De doelen mag ik gelukkig wel even achterwege laten. Dat lijkt me nu net de succesformule van vakantie, niets moeten behalve weer op tijd thuis zijn.

Linda de Bie, directeur
Connecting Agri & Food

**Voedselketens
kennen een andere
dynamiek dan
het gebied**